45ste jaar. — Nr 138.

Zaterdag 19 November 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een abonnement nemen aan den POSTRIJDER *voor het jaar* 1899, *zullen het blad* **gratis** *ontvangen, van den dag hunner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.*

TONGEREN, DEN 19 NOVEMBER 1898.

Van alles wat.

Mgr Doutreloux, bisschop van Luik, heeft aan alle bestuurders van collegiën in zijn diocees eenen brief gezonden, waarin hij het aanleeren van het Vlaamsch voorschrijft.

Eenige jaren geleden, zegt hij, werden de leergangen van het Vlaamsch in onze seminariën en collegiën bij de studenten van goeden wil aanbevolen.

Vandaag zegt de brief : « Daar het hoogste belang en het heil der zielen vraagt *dat de Waalsche priesters het Vlaamsch verstaan*, zooals de Vlaamsche priesters het Fransch moeten kennen, hebben wij besloten dat van af October 1900, de ingangsexamen voor de wijsbegeerte zullen bevatten — daargelaten de thans bestaande punten — een Vlaamsche vertaling aan welke hetzelfde punten als aan het Fransche opstel zal worden verleend.

***

De progressisten van Brussel beginnen nu al te woelen voor de kiezing van 1900.

Deze zouden eene gelijke verbinteenis willen met de doctrinairen en socialisten ; de anderen met de socialisten alleen.

***

Een der ministers, die bij de heropening der Kamer het meest omringd was, is de achtbare dienstdoende minister van oorlog, M. Vandenpeereboom. Men verdronge zich rond hem om te weten waaraan zich te houden beteekkelijk het weer opduiken van den persoonlijken dienstplicht.

De minister heeft met zijne gewone openhartigheid uitleggingen gegeven, tot zijne ondervragers zeggende dat hij dit principe genegen bleef, maar even ronduit verklarende dat het ontwerp, dat hem toegeschreven wordt, niet bestaat.

Volgens inlichtingen aan andere bron geput, is het ontwerp dat zekere nieuwsjagers M. Vandenpeereboom willen op den nek schuiven, niets anders dan de uitvinding van generaal Brialmont, uitvinding die hij nu en dan eens onder de lucht breagt, zonder er in te gelukken baar door het land te doen aannemen.

Hierover gesproken, gelooft niets van die andere legende, die men wil in omloop brengen, en volgens welke iets gesmeed zou worden tusschen den Koning en M. Brialmont, in den zin der militaire droomen.

Men voegde er zelfs bij, wat evenmin waar was, dat de ex-inspecteur der geniën hierover lange bijeenkomsten had gehad met Zijne Majesteit.

Zij, die dergelijke praatjes rondstrooien, weten ongetwijfeld niet dat zelf in het kamp der aanhangers van den persoonlijken dienstplicht, M. Brialmont niet langer de profeet is: men beschouwt hem zooniet als een maniak, ten minste als een overspannen geest, die door zijne overdrijvingen de zaak benadeelt, welke hij wil verdedigen.

***

Men weet dat op het program van den pasbegonnen zittijd een wetsontwerp voorkomt van M. Nyssens, ten einde de werkliê te verzekeren tegen werkongevallen.

Wij vernemen dat er nijverheidszestichten zijn die voornitgaan, en uit eigen beweging pensioenkassen inrichten voor hunne werkliê, in geval van ongeluk.

Men kan dergelijke beweging enkel toejuichen : de ontworpen wet is voorzeker eene weldaad, aangezien zij reeds invloed uitoefent alvorens gestemd te zijn.

***

De zwitsersche bladen hebben ons de ondervraging meegedeeld van den moorde aar der keizerin van Oostenrijk. Ondervraagd over het tijdstip waarop hij anarchist is geworden, heeft Luccheni zonder aarzelen geantwoord « toen ik in het regiment was. » Men weet inderdaad, dat hij drie jaar soldaat is geweest en dat tegen goesting, daar hij ingelijfd werd als achterblijver.

Ziedaar eene bekentenis, die nadenken zal uitlokken bij diegenen, die ons de kazerne aanbevelen als een middel om de bevolking te verzedelijken.

De waarheid is, dat vele anderen buiten Luccheni daar het graf hun geloof hebben gevonden, omdat zij er hunne plichten als christen hebben vergeten.

Ik wil niet zeggen, dat de kazerne noodzakelijk de school der ondeugd zij en het voorportaal der misdaad ; maar 't is maar al te waar, dat vele jongelieden er minder godsdienstig en minder zedelijk uitkomen den ze er binnengingen.

Het besluit hieruit te trekken is, dat in 't belang van het leger en der maatschappij, geen enkele poging mag verwaarloosd worden om de kazerne zedelijk gezond te maken, ten einde te beletten dat de socialistische propaganda er binnendringe, en om de inrichtingen te begunstigen die zooals de militaire patronages, den christen gezet bij onze soldaten onderhouden en ontwikkelen.

De Veldwachters.

Verleden woensdag, 16 November, is eene afvaardiging der veldwachters van Limburg, geleid door Mgr Keesen, senator en MM. Helleputte, Desmaisières, Gielen en Cartuyvels, volksvertegenwoordigers, door M. den minister Schollaert ontvangen geworden.

De veldwachters vragen namentlijk : verhoohooging van hunne jaarwedde vooral in de kleine gemeenten, deze gaat niet boven de 100 of de 150 franken ; het inrichten van brigaden ; eene bijzondere bezoldiging voor den nachtdienst ; de instelling van eene pensioenkas.

M. de Minister heeft met de grootste welwillendheid het uitleggen dezer wenschen gehoord en beloofd ze allen nauwkeurig te onderzoeken, met het doel er een gunstig gevolg aan te kunnen geven.

***

Over de ontvangst der Limburgsche veldwachters, bij M. den minister Schollaert, schrijft men ons nog het volgende :

Woensdag den 16 November 1898 om 2 ure 's namiddags, zijn in gehoor ontvangen geweest, door den heer minister van Binnenlandsche Zaken, Meulmans, veldwachter te Montenaeken, voorzitter, Buleke en Nijs, veldwachters te Rutten en Zonhoven, ondervoorzitters van den Limburgschen Veldwachters Bond van Limburg. Zij waren afgevaardigd door de veldwachters om den minister te gaan spreken over den toestand van de veldwachters en de pensioenkas.

De hooggeachte heeren volksvertegenwoordigers Hellepotte, Desmaisières, Cartuyvels en Gielen, alsook Mgr Keesen, senateur, waren er tegenwoordig om de afgevaardigde veldwachters bij te staan.

Ten zelven tijd is er besloten dat de algemeene vergadering van den Limburgsche Veldwachters Bond zal plaats hebben te Hasselt den tweeden maandag van de maand Januari 1899. Om 9 ure 's morgens, zal in de St-Quintinuskerk de H. Mis gezongen worden door Mgr Keesen, tot lafenis der zielen der afgestorven leden.

Bravo ! zoo moet het zijn.

Gemeenteraad van Tongeren

Zitting van maandag 14 November 1898.

Tegenwoordig : MM. Meyers, burgemeester, Delvoie en Indereu, schepenen, Deckers, Delvigne, Ghiseau, Modave, Neven, Vanden Bosch, Vanvinckenroy en Voncken, leden.

M. de Burgemeester overhandigt aan Mejufv. Criens, Hoofdonderwijzeres der gemeenteschool, het diploma en het eereteeken der burgerlijke medalie van 1e klas, haar onlangs door koninklijk besluit toegekend, in beloning der diensten welke zij aan het openbaar onderwijs bewezen heeft, gedurende eene loopbaan van meer dan vijf en twintig jaren.

In naam van den raad, wenscht hij Mejufvrouw Criens geluk.

Het proces-verbaal der vorige zitting wordt gelezen en goedgekeurd.

M. de Burgemeester zegt dat hij aan M. den Minister eenen brief geschreven heeft, in denwelken, steunend op den eenparigen wensch onzer bevolkingen, hij vraagt, zoo haast mogelijk, de heropening onzer markten, zonder voorwaarden, zien toe te staan.

Onder datum 10 November laatstleden, heeft M. de Minister geantwoord dat, in den huidigen toestand, het heel en gansch oomogelijk is recht aan deze vraag te doen. Alle toezicht over de dieren zou oomogelijk zijn. M. de Minister voegt er bij dat de maatregelen, heden in voege, enkel korten tijd zullen toegepast worden en dat hij hoopt, zoo haast mogelijk, de heropening onzer markten zullen kunnen toe te laten.

M. de Burgemeester meent dat het betaamt nieuwe pogingen bij M. den Minister aan te wenden.

M. de Burgemeester doet aan den raad kennen dat hij, wegens Heeren van Maestricht, eene aanvraag ontvangen heeft, strekkende tot de verlichting der stad Tongeren bij middel van gas. Deze verlichting zou jaarlijks 14.000 franken aan de stad kosten, tenzij de bekken 's middernachts uitgedraaid werden.

De bevoegde commissie zal zich vergaderen ten einde het voorstel te onderzoeken.

De raad gaat tot de dagorde over :

1e *Inrichting eener school van huishoudkunde.*

M. de Burgemeester maakt verslag over dit ontwerp. Hij somt de verscheidene inrichtingen op, geschikt om het lot der huisvrouw te verbeteren, alsook de stelsels die men in dit doel kan toepassen. Sinds langen tijd heeft de raad den wensch uitgedrukt eene school van huishoudkunde tot stand te zien komen. Heden dient de kwestie zich opnieuw voor.

In eene vorige zitting, heeft M. Neven zijne gedachte doen kennen, die gunstig was aan het inrichten van eene *klas* van huishoudkunde.

De onkosten, veroorzaakt door het instellen van eene *klas* van huishoudkunde, zouden 1200 franken beloopen. Door nog een weinig meer geld uit te geven, zou men de inrichting eener volledige *school* van huishoudkunde kunnen bekomen.

De Dames der Hh. Harten stellen voor, in hun gesticht, op den Loudemont gelegen, eene volledige *school* van huishoudkunde in te richten. Zij beschikken over ruime lokalen en zijn gereed aan de school van huishoudkunde de vier schoone vertrekken te besteden, in dewelke thans de leergangen der tijdelijke melkerijschool gegeven worden. Nergens zullen wij zulke schoone lokalen vinden.

De instellingskosten der *school*, zullen omtrent fr. 1245 bedragen. De stad, de provincie, de staat, zullen er bij middel van subsidies, moeten tusschenkomen.

M. de Burgemeester zegt dat de raad eerst te beslissen zal hebben over het punt van te weten of hij eene *klas* ofwel eene *school* van huishoudkunde tot stand wil zien komen. Vervolgens, om alle misrekening voor te komen, stelt hij voor de begrooting van de bevoegde Inspectie te overhandigen. Voor het overige, zou hij dit punt tot eene aanstaande zitting willen zien verschuiven.

M. Neven zegt dat het zeer moeielijk is terstond te antwoorden op de opmerkingen door M. den Burgemeester gemaakt, aangaande de respectevelijke verdiensten van eene *klas* of van eene *school* van huishoudkunde. Al de stukken zijn niet medegedeeld geworden. Verscheidene ervan zijn naar de E. M. Moeder der Dames van de Hh. Harten verzonden.

M. Neven is van gedacht dit punt tot eene aanstaande zitting te verzenden. Ondertusschen zullen wij mededeeling van alle stukken vragen. Alsdan zullen wij inlichtingen kunnen nemen en, in volle kennis van zaken, uitspraak doen. Voor het oogenblik kunnen wij ons niet in eene zaak steken waarvan wij de toekomst niet kunnen voorzien. De raad verzendt dit punt tot eene aanstaande zittinz.

2e *Planting van boomen op den Kastanienwal en op de Boulevards.*

M. Delvoie maakt verslag. Daar het plan van den nieuwen Boulevard nog niet aangekomen is, kan de raad het gelal boomen, noodig tot zijne beplanting, niet kennen.

In betgeen den Kastanienwal betreft, beslist de raad in de planting der boomen af te wisselen en, overhandswijze, de helft linde- en de helft roode kastanienboomen te planten.

3e *Pomp te plaatsen op den put neffens de brug van den ijzerenweg. Aanvraag van Mme Fouarge.*

M. Delvoie geeft lezing der aanvraag van Mme Fouarge, strekkende om, op eigene kosten, daar eene pomp mogen te plaatsen.

De raad beslist deze toelating te geven, onder zekere voorwaarden.

4e *Koninklijk Atheneum. Begrooting voor* 1899. — Goedgekeurd.

5e *Verkoop van boomen op gemeentegronden. — Cahier van lasten.* — Goedgekeurd.

6e *Kassteiglag van den weg verbindenden den ijzerenweg met den weg van Bloir. — Aanbesteding. — Proces-verbaal.*

M. Lowette van Chênée word adjudicataris verklaard. Zijne soumissie bedroeg fr. 1847.

7e *Boulevard tusschen de Bilsersche en de Hasseltsche poorten.*

M. Delvoie zegt dat het plan van afschetsing (tracé) maar niet het plan van gelijkmaking het college toegekomen is.

M. de Burgemeester doet opmerken dat verscheidene boomen zullen moeten verdwijnen.

De raad bestudeert en bespreekt het plan van den boulevard. Hij is van gedachte dat hij zich, voor het oogenblik, met de gelijkmaking van den boulevard moet bezig houden ; later zal men de verdere uit te voeren werken bestudeeren.

8e *Openbare onderstand. Gemeen fonds. Verdeeling voor* 1899.

Het college stelt voor het gemeen fonds voor 1899 te verdeelen als volgt : 7/8 voor de Burgerlijke Godshuizen en 1/8 voor het Bureel van Weldadigheid.

9e *Onderwijzeres ad interim. — Schadeloosstelling.* — Toegestaan ingevolge de wetten en reglementen over de zaak.

10e *Lager onderwijs. Vaststelling van het getal kinderen recht hebbende op het kosteloos onderwijs.*

Het getal kinderen, recht hebbende op het kosteloos onderwijs, wordt vastgesteld op 544 meisjes en 498 jongens. Daar het getal leerlingen van zekere middelbare klassen der jongensschool overgroot is, terwijl het getal leerlingen der overeenstemmende klassen in de meisjesschool zeer gering is, stelt de Inspectie van onderwijs voor *een zeker* getal kleine jongens naar de meisjesschool te zenden.

Dergelijk stelsel bestaat te Hasselt, waar men er zeer te vrede over is. Te Tongeren zou het minder handiglijk opleveren dan elders, daar, er, in de meisjesschool alhier, een bijzonder gebouw en eene bijzondere speelplaats bestaan, waar men de kleine jongens naar toe zou kunnen zenden.

De raad zal over dit punt te beraadslagen hebben en zal een voorstel doen.

11e *Lagere scholen. Kosteloose aannemingen buiten de bepalingen der wet van* 1895.

Daar in deze zaak namen van personen betrokken zijn, besluit de raad dit voorwerp, met gesloten deuren, na de andere punten zijner dagorde, te behandelen.

12e *Burgerlijke Godshuizen. Verkoop van slaghout. Cahier van lasten.* — Goedgekeurd.

13e *Kerk van den H. Joannes-Baptista.* — Idem.

14e *Vergunning van geund op het kerkhof voor de Zusters van den H. Karel, die de burgerlijke godshuizen bedienen.*

Na uitleg, door M. den Burgemeester, van de zaak, onder rechterlijk oogpunt, stelt deze laatste voor, verslag over de kwestie bij M. den Minister van Justicie te maken.

De raad deelt deze zienswijze.

De zitting wordt alsdan, met gesloten deuren voortgezet. De raad behandelt N° 11 van zijne dagorde.

ZEKER WEEKBLAD

dezer stad verwijt ons dat wij, verleden jaar, niet in onze kolommen eenen brief opgenomen hebben, dien het ons gezonden had.

Ons antwoord zal klaar en duidelijk zijn. Wij hebben dit onnoozel gewrocht in onze kolommen niet opgenomen, omdat hier hoegenaamd geene aanspraak op het recht van antwoord kon gemaakt worden, maar vooral omdat de inlassching van dezen zoneloozen brief voor natuurlijk gevolg eene betreurenswaardige polemiek zou gehad hebben, waaruit de liberalen alleen profijt konden trekken.

Verscheidene hooggeplaatste katholieken, aan dewelken wij in dien tijd het geval uitlegden, deelden volkomen onze zienswijze.

Wij koesterden nog, op dat oogenblik, de hoop weldra vrede en eendracht in de katholieke partij op nieuw te zien heerschen. Feiten, die zich sedert opgedaan hebben, toonden ons, op de klaarste wijze, hoe ijdel deze hoop was.

Want zij hebben het sinds dien tijd schoon laten liggen, diegene welke onlangs de *XXe Siècle*, met overschot van gelijk, als « *loshoofdige twistzoekers en misleide heerschzuchtigen* » bestempelde.

***

En vermits wij van den *XXe Siècle* spreken, willen wij de gelegenheid waarnemen om openbaar te verklaren dat M. Advokaat Flor. Deploige, het gecht en verknocht provincieraadslid voor het kanton Loon, de schrijver niet is der briefwisselingen aangaande het ontslag van den achtbaren Heer Schaetzen en de benoeming van M. Roberti, gelijk het weekblad waarvan kwestie het wil doen gelooven. Indien dit weekblad zich de moeite gedaan had de juistheid zijner inlichtingen een weinig na te gaan, hadde het eene hatelijke polemiek kunnen vermijden, zeer betreurenswaardig voor de katholieke partij, en in dewelke het veel inkt en veel gal vergoten heeft.

Wel is waar, er zijn menschen die gal in overvloed hebben.

***

Dat zelfde blad verwijt ons dat wij somtijds zijne artikels overnemen.

Dat niet, zulle !

Zijne artikels kunnen ons hoegenaamd niet dienen.

Wanneer zij niet de voorbarige afkondiging zijn, daags te voren, van eene redevoering die eerst 's anderendaags uitgesproken werd, bevatten zij, in het algemeen, aanraandingen tegen de katholieke gekozenen van ons arrondissement in beide wetgevende kamers, tegen achtbare katholieke provinciale raadsheeren, tegen de meest verknochte en de meest geachte hoofdmannen onzer partij.

Zulke artikels kunnen in onze kolommen niet opgenomen worden. Wij randen geene katholieken aan. Wij laten die taak aan anderen over, die ze, overigens, op heerlijke wijze vervullen. Wij stellen ons te vrede met het tongersch liberalismus te bestrijden. Zoo doende, denken wij in onze rol van katholieken journalist te blijven.

***

Dat zelfde blad vraagt de inrichting van een komit-it, dat zich zou gelasten aan onze achtbare vertegenwoordigers in Senaat en Kamer, de candidaten voor de te begeven plaatsen aan te duiden.

Maar feitelijk heeft altijd iets dergelijksch bestaan. Hoogst-plaatste katholieken, wonende op verscheidene punten van het arrondissement, verknochte mannen, vrienden van onze afgevaardigde, gelasten zich volgaarne hun diegenen aan te brevelen welke zij het meest geschikt vinden om de openstaande plaatsen te bekleeden.

Dit stelsel heeft altijd bestaan ; het bestaat nog en iedereen is er ten volste te vrede over.

Zoudt gij misschien meenen eene stem daar in te geven, moeten hebben, gij die de katholieke afvaardiging door de kiezers van het arrondissement Tongeren naar beide wetgevende kamers gezonden, bestreden hebt met eene hardnekkigheid waarvan wij tot heden toe nooit een voorbeeld te Tongeren te zien kregen ?

Dat zou, jandorie, wat over zijn hout gaan !!!

***

Wij zijn van gedacht geweest ons niet moeten bezig te houden met betreurenswaardige voorvallen die verleden week te Tongeren plaats grepen. Anderen hebben dit voorbeeld niet meenen te volgen. Zij komen op de feiten terug, leggen ze, als het ware met geweerden, lang en breed uit, en schijnen zelfs de verantwoordelijkheden willen vast te stellen. Daar het Recht deze zaak onder handen heeft, zullen wij, voor het oogenblik, daar niet verder op aandringen.

Wij zullen ons te vreden stellen met te doen uitschijnen dat er menschen zijn die eene heel aardige manier hebben om de aanstaande gemeentekiezingen voor te bereiden.

In plaats te zoeken betgeen vereenigt, schijnen zij enkel genoegen te scheppen in betgeen verdeelt. Op het terrein der wetgevende kiezingen, hebben zij twist en tweedracht gezaaid. Met de grootste hardnekkigheid, hebben zij al onze gekozenen in Senaat en Kamer aangevallen. Zij hebben zelfs niet geaarzeld kloppende argumenten te gebruiken.

Op het *terrein* der provinciale kiezingen, hebben zij liberale candidaten gesteld tegen uittredende katholieken, wier gansch leven aan de verdediging der goede zaak toegewijd geweest was. Zij hebben alzoo den onverdienden val veroorzaakt van een achtbaar uitgaande katholiek provinciaal raadslid, wiens herkiezing door niemand bestreden was.

Hunne droevige politiek komt hare noodlottige vruchten op het terrein onzer gemeentekiezingen af te werpen. Deze twistzoekers zijn de oorzaak dat hooggeplaatste katholieke personnaliteiten, wier naam en gezag, verworven door overgroote diensten aan onze partij bewezen, steeds de beste waarborg van zegepralen voor ons vaandel waren, zich uit de raden der gemeente terug trekken.

Gaat uw vernielingswerk maar voort, en gij zult, op de doelmatigste wijze, tot de zegepraal onzer tegenstrevers medewerken.

Want, indien ondanks alles, de katholieke partij, tijdens de aanstaande gemeentekiezingen, het onderspit moet delven, zal het de fout aan u, en enkel aan u, zijn. Dien dag zult gij uw werk bekroond hebben ; gij zult op uwe lauweren kunnen inslapen.

Indien wij ooit zulken politieken ramp te betreuren hebben, zal het ons gemakkelijk zijn, de verantwoordelijkheden, die zwaar, zeer zwaar zullen zijn, vast te stellen. Gelukkiglijk zal het alsdan te laat zijn.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

Keuring der hengsten.—Ziehier den uitslag der hengsten keuring die deze week te Tongeren en te Hasselt heeft plaats gehad :

Arrondissement TONGEREN.

Namen der eigenaars van de *geprimeerde hengsten van 4 jaren en daarboven :*

(1e premie) Fagard Oliv. Hoesselt. — (2e premie) Strauven R. Basheers.

Namen der eigenaars van de *goedgekeurde hengsten van 4 jaren en daarboven :*

MM. de Leixhe L. (2 hengsten), Ruckelingen ; de Fastré J. Kerniel ; Strauven Ed. Brouckom ; Bodson L. Hex ; de Fastré J. (2) Kerniel ; Koppenne Nic. Gors-op-Leeuw ; Partoens Arn. Mopertingen ; Libon G. Freeren ; Jamart, de wed°, Hamal ; Cuvelier L. Overrepen ; Coumagrachts J. Vlijtingen ; Kallen P. Lanaeken ; Slasse A. Opheers ; Nicolai Hubert, Genoels-Elderen ; Henault-Derwa L. Henis ; Jadoul H. Marlinne ; Strauven Ed. Brouckom ; Senny J. Otrange ; Jamart Fr. Grootloon ; Mercken, de wed°, (2) Bilsen ; de Leixhe L. Ruckelingen o/J. ; Peussens, Hocht (Lanaeken) ; Fiss H. Lanaye.

Namen der eigenaars van de *geprimeerde hengsten van 3 jaren :*

(1e premie) Warnants Ed. Wintershoven — (2e premie) Bodson L. Hex.

Namen der eigenaars van de *goedgekeurde hengsten van 3 jaren :*

Schumers P. Ryckhoven ; Henry P. Ovêe (Tongeren) ; Henault-Derwa L. Henis ; Fagard Ol. (2) Hoesselt ; Schoenaers H. Loon ; Martin Henry, 'S Heeren-Elderen ; Libon G. Freeren ; Detiys Fr. Cortessem ; de Leixhe (2), Ruckelingen o/J ; Derwa Gilles, Horpmael ; Mercken, de weduwe, Bilsen ; Lavigne Ed. Vechmael ; Van Heers J. Widoye.

Arrondissement HASSELT-MAESEYCK.

Namen der eigenaars van de *geprimeerde hengsten van 4 jaren en daarboven :*

(1e premie) Mathëi, gebroeders, Goyer — (2e premie) Dewonck, gebroeders, Bosqués (Montenaeken).

Namen der eigenaars van de *goedgekeurde hengsten van 4 jaren en daarboven :*

Mathëi, L. Goyer, (2 hengsten), Goyer ; Overstevns C. Zerlhem ; Peters Cl. Velm ; Vrombeks de wed°, Groot-Gelmen ; Hons A. (2), Maeseyck ;

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

49ste VERVOLG.

— Ik wou het aan mijne vrienden geven, Mama, terwijl ik nog in staat ben om het zelve te geven. Wilt gij tante niet vragen om eens hier te komen en het voor mij al te knippen ?

Marie verhief hare stem en riep Ophelia uit de andere kamer.

Toen deze binnenkwam, rees Eva half overeind, schudde hare lange krullen los, en zegde bijna schersende : Kom, tante, scheer het schaapje !

— Wat is dat ? zegde St-Clare, die juist binnenkwam met eenige vruchten, die hij voor haar was gaan halen.

— Papa, ik wilde tante wat van mijn haar laten afsnijden. Ik heb te veel, en het maakt mijn hoofd heet. En bovendien wilde ik er wat van weggeven.

Ophelia kwam met eene schaar.

— Pas op dat gij het niet ontsiert, zegde St-Clare. Knip van onderen weg, waar het niet te zien zal zijn. Ik ben grootsch op Eva's krullen.

— O, papa ! zegde Eva treurig.

— Ja zeker, en ik wil ze mooi hebben gehouden, tegen den tijd dat ik u medeneem naar de plantage van uwen oom, om neef Henrique te bezoeken, zegde St-Clare op een vroolijken toon.

— Ik zal nooit daarheen gaan ; ik ga naar een beter land. O, geloof mij toch ! Ziet gij niet, papa, dat ik elken dag zwakker word ?

— Waarom dringt zij mij zoo iets te gelooven, dat mij zoo verdrietig zou zijn, Eva ? zegde haar vader.

— Alleen omdat het waar is, papa ; en als gij het nu gelooven wilt, zult gij er misschien even zalm onder worden als ik.

St-Clare kneep zijne lippen dicht en bleef somber staan toezien, terwijl de fraaie lange krullen van het hoofd zijner dochter werden afgeknipt, en een voor een in haren schoot gelegd. Zij nam ze op, zag ze ernstig aan, wond ze om hare dunne vingertjes, en keek tusschen beiden met angstige treurigheid naar haren vader op.

— Dat is het juist, waarvan ik een voorgevoel heb gehad, zegde Marie. Dat is het wat van dag tot dag aan mijne gezondheid heeft geknaagd en mij naar het graf brengt, hoewel niemand er op let. Ik heb dit al lang voorzien, en spoedig, St-Clare, zult gij zien dat ik gelijk had.

— En dat zal u zeker eenen grooten troost geven, zegde St-Clare droog en bitter.

Marie liet zich achterover op eene sofa zakken en bedekte haar gelaat met haren zakdoek.

Eva's helderblauwe oogen keerden zich ernstig starende van den een naar den ander. Het was de kalme, heldere blik eener ziel, reeds half van hare aardsche banden ontslagen ; het was duidelijk dat zij verschil tusschen die twee zag en gevoelde.

Zij wenkt haar vader met haar handje. Hij kwam en zette zich bij haar neer.

— Papa, mijne kracht vermindert van dag tot dag en ik weet dat ik moet heengaan. Er zijn nog eenige dingen, die ik zeggen en doen wilde en die ik niet vermijden mag ; en gij zijt zoo bang om mij een woord daarover te laten spreken. Maar het moet toch gebeuren, het kan niet uitgesteld worden. Wees toch gewillig dat ik nu spreek.

— Ik ben gewillig, mijn kind, zegde St-Clare, met de eene hand zijne oogen bedekkende en met de andere Eva's handje vasthoudende.

— Dan wilde ik al onze lieden bij elkander zien. Er zijn eenige dingen die ik hun moet zeggen.

— Welnu dan, antwoordde St-Clare, op eenen toon van doffe berusting.

Ophelia zond iemand heen, en weldra waren al de bedienden in de kamer bij elkander.

Eva zat in kussens, rusterde op de sofa ; hare overgebleven lokken zwierden los om haar gezichtje ; hare gleiende wangen vormden een pijnlijk contrast met de blokheid harer kleur en de magerheid harer trekken en leden ; en hare groote, zielvolle oogen zagen iedereen ernstig aan.

Eene plotselinge ontroering beving al de bedienden. Dat gezichtje van donkeraardsche schoonheid, de lange afgeknipte haarlokken, het afgewende gelaat van den vader, het stikken der moeder, dat alles maakte een diepen indruk op het gevoel van zulke licht aandoenlijke menschen ; en toen zij binnenkwamen zagen zij elkander aan, zuchtten en schudden het hoofd. Er volgde eene diepe stilte, gelijk bij eene begrafenis.

Eva beurde zich op en zag eene poos ernstig in het rond. Alle gezichten stonden droevig ; velen der vrouwen verborgen het gezicht achter haren voorschoot.

— Ik heb u allen laten roepen, mijne vrienden, zegde Eva, omdat ik u lief heb. Ik heb u allen lief, en ik heb iets te zeggen, dat ik wensch dat gij altijd onthouden zult. Ik ga u verlaten. Over nog eenige weken zult gij mij niet meer zien...

Hier werd zij in de rede gevallen door eene uitbarsting van kermende zuchten, snikken en jammerklachten, die hare zwakke stem geheel verdoofden. Zij wachtte een oogenblik, en toen zegde zij op eenen toon die alles tot stilte bracht :

— Als gij mij lief hebt, moet gij mij zoo niet storen. Luistert naar wat ik zeg. Ik wilde over uwe zielen spreken. Velen van u, wees ik, zijn zeer zorgeloos. Gij denkt alleen aan deze wereld. Ik wilde u doen bedenken en onthouden dat er een schoone wereld is, waar Jezus is. Ik ga daarheen, en gij kunt ook daarheen gaan ; de wereld is voor u, zoowel als voor mij. Maar als gij daarheen wilt gaan, moet gij niet los, zorgeloos en gedachteloos leven ; dan moet g j Christenen zijn. Gij moet altijd onthouden, dat gij allen, een voor een, zegeloos kunt word n en voor eeuwig engelen zijn. Als gij Christenen wilt worden, zal Jezus u helpen. Gij moet tot hem bidden ; gij moet lezen.....

Hier bedacht zij zich, zag hen medelijdend aan en zegde treurig : Ach, gij kunt niet lezen ! Arme zielen ! En toen verborg zij haar gezichtje in de kussens en schreide, totdat de gesmoorde zuchten van hen, wie zij had aangesproken en die nu om haar heen op den grond knielden, haar opwekten.

— Dat is niets, zegde zij, zich weder oprichtende en door hare tranen heen helder glimlachende ; ik heb voor u gebeden, en ik weet dat Jezus u helpen zal, al kunt gij niet lezen. Doet allen uw best maar, bidt elken dag ; vraagt Hem om u te helpen, en laat u uit den bijbel voorlezen, zoo dikwijls gij kunt, dan denk ik dat ik u allen in den Hemel zal zien.

— Amen ! was het antwoord, dat nu door Tom en Mammy en eenige anderen der oudsten, die tot de methodistische kerk behoorden, gepreveld werd. De jongeren en andere loszinnigen, thans geheel vermurwd, lagen met gebogen hoofd op de knieën te snikken.

— Ik weet, zegde Eva, dat gij mij allen zeer liet hebt.

— Ja, o ja ! Waarlijk doen wij dat ! God zegene haar ! was het algemeene onwillekeurige antwoord.

— Ja, dat weet ik. Er is niemand onder u, die niet altijd heel goed voor mij geweest is ; en ik wilde u iets geven, dat gij mij altijd gedenken moogt, als gij het ziet. Ik zal u ieder eene krul van mijn haar geven ; en als gij die aanziet, denk dan dat ik u lief had en naar den Hemel ben gegaan, en dat ik zoo verlang u allen daar te zien.

Het is onmogelijk het tooneel te beschrijven dat nu volgde, terwijl allen zich met tranen en snikken om het kind verzamelden en uit hare hand het laatste teeken harer liefde ontvingen. Zij vielen op hunne knieën, zij snikten, baden en kusten den zoom van haar kleed ; terwijl de oudsten een vloed van teedere beoamingen uitstortten, met gebeden en zegenwenschen gemengd, op de wijze van hunnen hartstochtelijken stam.

Ophelia, beducht voor den invloed van al deze aandoeningen op de kleine lijderes, wenkte ieder die hare gift ontvangen had om uit de kamer te gaan.

Eindelijk waren allen vertrokken, behalve Tom en Mammy.

— Hier, Onkel Tom, zegde Eva, hier is eene mooie voor u. O, ik ben zoo blij, Onkel Tom, als ik denk dat ik u in den Hemel zien zal, want dat zal ik zeker ; en Mammy, lieve, goede, vriendelijke Mammy, zegde zij, teeder hare armpjes om hare oude oppasster slaande, ik weet dat gij daar ook wel zult zijn.

— O, miss Eva, ik weet niet hoe ik zonder u leven zal ! riep de getrouwe oppasster uit. Het is alsof alles op eens uit het huis wordt weggenomen ; en Mammy gaf zich over aan hare hartstochtelijke smart.

Ophelia duwde haar en Tom zachtjes de kamer uit en dacht nu dat allen weg waren, maar toen zij zich omkeerde, stond Topsy daar nog.

— Waar zijt gij vandaan gekomen ? zegde zij bevreemd.

— Ik was no hier, antwoordde Topsy, zich de tranen uit de oogen vagende. O, miss Eva, ik ben een slecht meisje geweest ; maar wilt gij er mij niet ook eene geven ?

— Ja, arme Topsy, zeker wil ik. Daar, telkens als gij dat aanziet, denk dan dat ik u lief had en wenschte dat gij een goed meisje waart.

— O, miss Eva, ik doe mijn best, zegde Topsy ernstig ; maar, och, het is zoo moeielijk, om goed te zijn. Het schijnt dat ik er mij maar geheel niet aan gewennen kan.

— Jezus weet dat wel, Topsy. Hij heeft medelijden met u en hij zal u helpen.

Topsy liet zich met haren voorschoot voor hare oogen, stil, door miss Ophelia de kamer uitbrengen, maar onder het heengaan verborg zij de kostbare krul aan hare borst.

Toen allen weg waren, sloot Ophelia de deur. De brave vrouw had onder dit tooneel vele eigen tranen afgewischt, maar bekommering voor de gevolgen van zooveel aandoening voor de kleine lijderes, had toch de overhand in haar gemoed.

St-Clare had al dien tijd met de hand voor de oogen gezeten, en toen allen heen waren bleef hij nog zitten.

— Papa ! zegde Eva, hare hand op de zijne leggende.

Hij maakte eene beweging van schrik en huiverde, maar gaf geen antwoord.

— Lieve Papa ! zegde Eva.

— Ik kan, ik kan het niet doorstaan ! zegde St-Clare opstaande. De Almachtige heeft bitter, zeer bitter met mij gehandeld ! En bitter was waarlijk de nadruk, waarmede hij deze woorden uitsprak.

— Augustine, heeft God het recht niet om met Zijn eigendom te doen wat Hij wil ! zegde Ophelia.

— Misschien ; maar dat maakt het niet lichter om te dragen, antwoordde St-Clare met harden, drogen toon en zonder tranen, terwijl hij zich omkeerde.

— O, Papa, gij breekt mij het hart ! riep Eva uit en wierp zich opstaande in zijne armen. Gij moet zoo niet denken, zoo niet voelen. En zij schreide en snikte met een hevigheid, die allen zeer ongerust maakte en aan de gedachten van haren vader Verstand eene andere richting gaf.

— Stil, Eva ; stil, liefje ! Ik heb verkeerd gedaan. Ik heb slecht gesproken. Ik wil alles denken, alles doen. Bedroef u maar zoo niet ; ik ben maar zoo niet. Ik zal gelaten zijn ; ik zal b rusten. Ik beken mijne schuld met zoo te spreken.

Eva lag weldra afgemat maar rustig in de armen van haren vader die haar troostte met alle teedere woordjes, welke hij maar bedenken kon.

Marie stond op en snelde naar hare eigene kamer, waar zij het hevig op de zenuwen kreeg.

— Gij hebt mij geene krul gegeven, Eva, zegde haar vader met een treurigen glimlach.

— Zij zijn allen voor u, Papa, antwoordde zij lachende, voor u en mama ; en gij moet er mijne lieve tante zooveel geven als zij wil. Ik heb ze maar zelve aan onze arme lieden gegeven, omdat het, weet ge, papa, zoo kunnen vergeten worden, als ik er niet meer ben, en omdat ik hoopte dat als ik er niet meer ben, en omdat ik hoopte dat het hun zou helpen onthouden. Gij zijt een christen, niet waar, papa ? zegde zij twijfelachtig.

— Waarom vraagt gij mij dat ?

— Ik weet het niet. Gij zijt zoo goed, dat ik niet zie hoe gij het niet zoudt wezen.

— Wat is het, Eva, een Christen te zijn ?

— Christus boven alles lief te hebben, antwoordde Eva.

— Doet gij dat, Eva ?

— Zeker, dat doe ik.

— Gij hebt Hem toch nooit gezien, zegde St-Clare.

— Dat maakt geen verschil, antwoordde Eva. Ik geloof in Hem, en over weinige dagen zal ik Hem zien. En haar gezichtje straalde van Blijdschap.

St-Clare z